

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Spojená škola, Československej armády 24, 036 01 Martin
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Spojenej škole v Martine
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z839
6. Názov pedagogického klubu	Komunikačné spôsobilosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	10.06.2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Spojená škola, Martin
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Denisa Bučkuliaková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.ssmt.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Okrem slov existuje aj iný silný komunikačný prostriedok – **neverbálna komunikácia**.
Neverbálna komunikácia - zahŕňa všetky prejavy komunikácie, ktoré sú neslovné, čiže neverbálne. Je to komunikácia bez slov. Sú to informácie o nás samých, ktoré vyjadrujú najmä naše emócie, vzťahy a medziľudské postoje.

Základné druhy neverbálnej komunikácie:

1. Usporiadanie interiéru
2. Proxemika – vzdialenosti v komunikácii
3. Bariéry v komunikácii
4. Haptika – dotyk v komunikácii
5. Mimika – výraz tváre
6. Očný kontakt – pohľad
7. Gestikulácia
8. Kinezika – pohyby častí tela
9. Posturika – postavenie tela
10. Pantomimika – fyzický postoj, držanie tela

1. Usporiadanie interiéru a priestoru

Priestory, v ktorých pracujeme a žijeme veľa prezrádzajú o nás, o našom domove, o našej škole, či o našej firme.

Dôležité je venovať pozornosť:

- osobným a spomienkovým predmetom partnera,
- celkové usporiadanie interiéru,
- jeho účelnosť,
- farebné zladenie, doplnky a detaily

Priestor môžeme rozdeliť na dve základné časti:

- **pracovná časť** – zameraná na výkon pracovných činností – pracovný stôl, počítač, výrobná linka, pult v obchode a pod.
- **sociálna časť** – zameraná na spoločenské stretnutia a kontakty – sedacia súprava, zasadačka,, rokovacia miestnosť a pod.

2. Proxemika – vzdialenosti v komunikácii

Tento pojem pochádza z latinského slova *proximitus*, čo znamená blízkosť.

Proxemika - je horizontálna alebo vertikálna vzdialenosť partnera v komunikácii.

Podľa toho ako blízko pustíme partnera v komunikácii ku sebe, vyjadrujeme náš postoj k nemu.

a) **Horizontálna vzdialenosť** – pri tejto vzdialenosti rozlišujeme štyri zóny vzdialenosti:

- **intímna zóna** – do 50 cm. – tu si pustíme len veľmi dobrých priateľov, deti, partnerov, ktorým dôverujeme a máme k nim citový vzťah,
- **osobná zóna** – 50 – 150 cm - prirodzená vzdialenosť pri rozhovore kamarátov, napr. v škole doma, na pracovisku,
- **sociálna zóna** – 150 – 350 cm – v tejto vzdialenosti komunikujeme s neznámymi ľuďmi alebo s autoritami,
- **verejná zóna** – nad 350 cm – túto vzdialenosť používame pri komunikácii so skupinou alebo výraznou autoritou.

b) **Vertikálna vzdialenosť** – zvyčajne tu ide o rozdiel vo výške očí a má úzku súvislosť so vzťahom nadriadený a podriadený. Existujú tu nasledovné možnosti:

- obaja sedia – diskutujú ako vyrovnaní partneri,
- obaja stoja – vyrovnaní partneri,
- jeden sedí , druhý stojí – ten, ktorý stojí je dominantný, nadriadený. Ten, ktorý sedí je podriadený.

3. Bariéry v komunikácii

Pri komunikácii zvyčajne kladieme medzi seba a partnera nejakú „**prekážku**“ – najčastejšie **stôl**. Táto bariéra má nielen praktickú funkciu, uloženie vecí, ale nám **pri komunikácii vytvára akúsi „ochrannú zónu“**, kde nikto nemôže, ani náš partner. Dodáva nám to pocit istoty, bezpečia, pretože je to naše teritórium, náš osobný priestor.

Neverbálna komunikácia pomocou bariér, prebieha väčšinou na nevedomej úrovni. **Niektoré základné tvary bariér a ich charakteristiky:**

- **stôl tvaru „T“** – je tu jasná hierarchia sediacich. Ide tu o autoritatívne riadenie, ktoré potláča dialóg a kreativitu. Zvýrazňuje pracovnú oblasť a potláča oblasť sociálnu.
- **kruhový stôl** – nie je jasná hierarchia sediacich. Podporuje tímovú spoluprácu, diskusiu, tvorivosť a originalitu. Uprednostňuje sociálnu oblasť.
- **priehradka alebo pult** – táto bariéra komunikujúcich rozdeľuje, určuje im roly. Neumožňuje vytváranie bližších vzťahov. Zameraná je na pracovnú oblasť a oblasť sociálnu potláča. (pošta, banka, stanica atď.).

Tvar a formy bariér nám veľa prezradia o osobnosti a vzťahu k okoliu. Upozorňujú na pozíciu v skupine, tiež na dominanciu a submisivitu.

4. Haptika – dotyk v komunikácii

Pojem pochádza z gréckeho slova *haptien*, čo znamená **dotýkať sa**.

Dotyk – je to každý fyzický kontakt medzi komunikujúcimi, napr. podanie rúk, pohladenie, objatie, poklepanie po pleci, úder, odstrčenie a pod. Neprimerané prejavy v tejto oblasti pôsobia na vzájomný vzťah komunikujúcich veľmi intenzívne. Napr. ťažko niekto uverí, že ho máme radi, ak ho súčasne odstrčíme, alebo udrieme.

Dotyky medzi partnermi:

- **Potlápanie** – obmedzuje sa zvyčajne na ruku, plece a chrbát.
- **Držanie pod pazuchou** – väčšinou sa ženy držia mužov, čím dávajú najavo, že patria k sebe.
- **Držanie za ruku** – v detstve je to pomoc, medzi tinedžermi znamená zaľúbenie a v dospelosti partnerský vzťah.
- **Podávanie ruky** – je najčastejšia forma dotyku v dospelosti. **Krátky a pevný stisk príjemne teplej ruky hodnotíme zvyčajne ako priateľstvo, otvorenosť, priamosť, úprimnosť a prejav silnej osobnosti.**

Neprijatie podávanej ruky – je negatívne hodnotené, nemá sa to robiť.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Modelové situácie a výmena skúsenosti

Členovia klubu si pozreli video, kde si všímali ako korešponduje verbálna a neverbálna komunikácia. Diskutovali o jednotlivých neverbálnych prejavoch, ktoré patria k najstarším formám komunikácie a jedinec ich nedokáže vedome regulovať.

Následne členovia klubu robili modelové situácie, ktoré si vyberali z ponuky na powerpointovej prezentácii. Hrali modelové situácie a diskutovali o tom, že disharmónia verbálnej a neverbálnej komunikácii, najmä vo vzťahu k deťom, môže viesť k vážnym poruchám psychického vývinu dieťaťa. Napríklad ak matka udrie dieťa s úsmevom na tvári, tak dieťa začne považovať úsmev za negatívny mimický jav. Po zvyšok života nebude dôverovať ľuďom, ktorí sa na neho usmievajú, bude mať problém prijať pochvalu a taktiež nebude vedieť kedy a ako sa ono samo má na ľudí usmievať.

Potom si učitelia vymieňali skúsenosti o poruchách komunikácie zo svojho profesionálneho i osobného života. Napríklad ako jednému študentovi bola navrhnutá znížená známka zo správania na stupeň 3, pretože pri napomínaní od MOV alebo učiteľa, sa vždy usmieval. Jeho reakcia bola chápaná ako ignorácia či výsmech autoritám. Vyšetrením u školského psychológa sa zistilo, že žiak vyrastal v neúplnej rodine s matkou a jej priateľom. Matkin druh chlapca často fyzicky napádal, pričom úsmev bola jediná obranná reakcia chlapca.

13. Závěry a odporúčania:

Základné znalosti z neverbálnej komunikácie nám pomôžu zvládať medzilidské vzťahy v škole, v rodine, medzi kamarátmi, na pracovisku a pod. Mimoslovná komunikácia je posudzovaná v celom kontexte, t.j. v súvislosti so slovami.

Napríklad charakteristika priestoru, poriadok, spôsob usadenia návštevy, výber prostredia a štýl zariadenia, v ktorom človek žije alebo pracuje, veľa o nás prezrádza a výrazne ovplyvňuje výsledok komunikácie. Zanedbávanie tohto komunikačného kanálu môže viesť k poruchám v komunikácii.

Rovnako aj potreba telesného kontaktu je **vysoko individuálna**. Je ovplyvnená najmä **individuálnou skúsenosťou a aktuálnou situáciou**. V súčasnosti, keď cestujeme takmer po celom svete, by sme mali poznať pozdravy a gestá v jednotlivých krajinách.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Magdaléna Litvajová
15. Dátum	10.06.2021
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Lamošová Emília
18. Dátum	10.06.2021
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu